

คํานิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา: การศึกษาโครงสร้างและลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม

พรทิพย์ เฉิดฉินนภา

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของคํานิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาโดยใช้แนวคิดอัตถภาควิเคราะห์ ตลอดจนศึกษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคํานิยม ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คํานิยมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ปี 2544 จำนวน 47 ฉบับ จากนวนิยาย 48 เล่ม ผลการศึกษาพบว่าคํานิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาประกอบด้วย 5 อัตถภาค คือ อัตถภาคการแถลงสาร อัตถภาคการชื่นชม อัตถภาคการขอบคุณ อัตถภาคการอวยพร และอัตถภาคการเชิญชวน โดยอัตถภาคการแถลงสารและอัตถภาคการชื่นชมมีลักษณะเป็นอัตถภาคหลัก ในขณะที่อัตถภาคการขอบคุณ อัตถภาคการอวยพร และอัตถภาคการเชิญชวนเป็นอัตถภาคเสริม สำหรับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของไทยที่สะท้อนผ่านคํานิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา ได้แก่ วัฒนธรรมการแสดงความชื่นชมยินดี และการอวยพรในสังคมไทย และการขอบคุณในสังคมไทย

คำสำคัญ: คํานิยม เพชรพระอุมา อัตถภาควิเคราะห์

Appreciations in “*PETCH PRA UMA*”: A Study of Generic Structure and Socio-cultural Aspects

Pornthip Chertchinnapa

Abstract

The objectives of this article are to study the generic structure of the appreciations in the novel *PETCH PRA UMA* using move analysis, and the socio-cultural aspects found in the appreciations. The data were collected from 47 appreciations from 48 books of *PETCH PRA UMA* printed by NA BAANWANNAGUM PUBLISHING in 2001. The result shows five moves: announcing move, appreciation move, thanking move, blessing move, and persuasion move. The announcing move and appreciation move are conventional moves whereas the thanking move, blessing move, and persuasion move are specific to the context. Regarding socio-cultural aspects, the appreciations reveal some Thai cultural norms such as appreciation and blessing behavior and thanking behavior in Thai society.

Keywords: Appreciations, *PETCH PRA UMA*, Move analysis

บทนำ

อรรถภาควิเคราะห์ (บุษบา กนกศิลปกรรม, 2550, น.176) ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “move analysis” เป็นแนวความคิดที่เสนอโดยสเวลล์ (Swales, 1990, 2004) เพื่อใช้ศึกษาโครงสร้างบทนำของบทความวิจัย โดยเป็นการศึกษาการเรียงตัวของหน่วยสัมพันธ์สารหรือหน่วยวากยสัมพันธ์ ซึ่งเรียกว่า “อรรถภาค” (move) หมายถึง ส่วนหนึ่งของถ้อยคำหรือตัวบทที่แสดงจุดมุ่งหมายที่ประกอบขึ้นมาเป็นตัวบท โดยพิจารณาจากความถี่เป็นสำคัญ กล่าวคือ หากอรรถภาคใดปรากฏด้วยความถี่สูงจะถือว่าเป็นอรรถภาคหลัก (conventional move) ส่วนอรรถภาคที่มีความถี่ต่ำจะถือเป็นอรรถภาคเสริม (ephemeral move) ในแต่ละอรรถภาคอาจประกอบด้วยหน่วยย่อยที่เล็กลงมาเรียกว่า “อนุวัจน” (step) อนุวัจนที่ปรากฏในแต่ละอรรถภาคนั้นอาจจะเป็นอนุวัจนบังคับ (obligatory step) หรืออนุวัจนไม่บังคับ (optional step) ก็ได้ การวิเคราะห์ตามแนวคิดอรรถภาควิเคราะห์นี้ได้ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับโครงสร้างของบทความวิจัยโดยเฉพาะเรื่องการเรียบเรียงข้อความในแต่ละภาคของบทความวิจัย

แนวคิดอรรถภาควิเคราะห์นี้มีผู้นำไปประยุกต์เพื่อใช้ศึกษาส่วนประกอบอื่นๆ ของงานวิจัย อาทิ การศึกษากิตติกรรมประกาศในวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยเพื่อทำให้เห็นโครงสร้างของการเขียนกิตติกรรมประกาศกับโครงสร้างและลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏ เช่น ธีระ รุ่งธีระ (2553) ที่ศึกษากิตติกรรมประกาศและลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ภาษาฝรั่งเศสของบัณฑิตไทย เป็นต้น

อนึ่ง คำนิยามเป็นส่วนประกอบหนึ่งของหนังสือ โดยเป็นข้อเขียนของบุคคลอื่นที่เขียนขึ้นเพื่อยกย่อง ชื่นชมเนื้อหาของหนังสือหรือผู้แต่งหนังสือเล่มนั้นๆ เป็นการรับรองคุณภาพของหนังสือหรือผู้เขียน ทั้งนี้ นวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* ผลงานของพนมเทียน เป็นนวนิยายขนาดยาวที่ใช้เวลาแต่งเป็นเวลานาน มีการตีพิมพ์มาแล้วหลายครั้ง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2544 สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ได้นำนวนิยายเรื่องดังกล่าวมาตีพิมพ์อีกครั้งเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสครบ 70 ปี ของพนมเทียนและครบรอบ 37 ปี ของ นวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา*

โดยมีความยาวรวม 48 เล่มจบ ในการพิมพ์ครั้งนี้มีจุดเด่นประการหนึ่ง คือ นวนิยายทั้ง 48 เล่มมีการให้บุคคลที่มีชื่อเสียงจากหลากหลายวงการและหลากหลายสาขาอาชีพเขียน คำนิยมถึง 47 คน 47 เล่ม อันแสดงให้เห็นถึงความนิยมของนวนิยายเรื่องนี้ (พรนภา ไทยสิทธิ, 2550, น. 3) ทั้งนี้หากนำแนวคิดอัตถภาควิเคราะห์ไปใช้ศึกษาคำนิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ทั้ง 47 ฉบับ จะทำให้เห็นโครงสร้างของการเขียนคำนิยมและโครงสร้างและลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมไทยในแง่มุมที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการศึกษาคำนิยมโดยใช้แนวคิดอัตถภาควิเคราะห์นี้ยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษามาก่อน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคำนิยมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ของสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งมีความยาวทั้งสิ้น 48 เล่มจบ ปรากฏคำนิยมที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 47 ฉบับ เพื่อศึกษาโครงสร้างของคำนิยมตามแนวคิดอัตถภาควิเคราะห์ และลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำนิยมดังกล่าวดังกล่าว

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาโครงสร้างและลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในคำนิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ผู้วิจัยแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลคำนิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ของพนมเทียน จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ปี พ.ศ. 2544 ภาคหนึ่งและภาคสอง รวม 48 เล่มจบ ซึ่งปรากฏคำนิยมทั้งสิ้น 47 ฉบับ จากผู้เขียน 47 คน ทั้งนี้ในนวนิยายเล่มแรกไม่ปรากฏการเขียนคำนิยม หากแต่มีคำประกาศเกียรติคุณแด่ผู้แต่งนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ซึ่งก็คือพนมเทียนหรือนายฉัตรชัยวิเศษสุวรรณภูมิ ในฐานะศิลปินแห่งชาติ ปี 2540 สาขาวรรณศิลป์

คำนิยมทั้งสิ้น 47 ฉบับ จากผู้เขียน 47 คน แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลผู้เขียนคำนิยามในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาที่ใช้ในการศึกษา

เพชรพระอุมา เล่มที่	ผู้เขียนคำนิยาม	เพชรพระอุมา เล่มที่	ผู้เขียนคำนิยาม
2	มีชัย ฤชุพันธุ์	26	เทพ หิมะทองคำ
3	เสนาะ เทียนทอง	27	รงค์ วงษ์สวรรค์
4	พิจิตต รัตตกุล	28	อาทิตย์ อุไรรัตน์
5	ปองพล อติเรกสาร	29	จรัสพงษ์ สุรัสวดี
6	สุประดิษฐ์ หุตะสิงห์	30	เฉลิมชัย ไชยจิตพิพัฒน์
7	ธงชัย ยงเจริญ	31	สันติธร หุตะคาม
8	รีนฤทัย สัจจพันธุ์	32	รุ่งธรรม พุ่มสินธุ์
9	องอาจ โรจนสุพจน์	33	เปลว สีเงิน
10	สุภัทร สวัสดิรักษ์	34	ศักดิ์ กอแสงเรือง
11	ประภัสสร เสวิกุล	35	เมธา ธรรมพนิชวัฒน์
12	ธีระชัย เขมณะสิริ	36	สันติสุข พรหมศิริ
13	ทิวา สารระจุกะ	37	เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
14	ยีนยง โอภากุล	38	อิงอร สุพันธุ์วณิช
15	นพพล โกมารชุน	39	สหรัถ สังคปรีชา
16	สมศักดิ์ ประกอบแสงสวย	40	วิลลี่ แมคอินทอช
17	สวัสดิ์ ศรีลัมพ์	41	ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร
18	สมศักดิ์ ทินกร ณ อยุธยา	42	ขนิษฐา พอนอ่วม
19	ชอบ กรประดิษฐ์	43	วรรณะ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
20	ระพีพันธ์ นิตยวรรณะ	44	รังสรรค์ อักษร
21	สุรชัย จันทิมาธร	45	ถวัลย์ ดัชนี

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลผู้เขียนคำนิยามในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

เพชรพระอุมา เล่มที่	ผู้เขียนคำนิยาม	เพชรพระอุมา เล่มที่	ผู้เขียนคำนิยาม
22	สุรศักดิ์ สุทธารมณ	46	ประชา พรหมนอก
23	สมชาย ปานประชา	47	ชัชวาลย์ คงอุดม
24	วิษณุฉัตร วิเศษสุวรรณภูมิ	48	น้ำทิพย์ อ่อนชด
25	ม.จ.ชาติรีเฉลิม ยุคล		

2. วิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โครงสร้างของคำนิยามในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาโดยประยุกต์ใช้แนวคิดอรรถภาควิเคราะห์ และวิเคราะห์ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำนิยามดังกล่าว

แนวคิดอรรถภาควิเคราะห์

อรรถภาควิเคราะห์ (move analysis) เป็นแนวความคิดที่ได้รับการเสนอเป็นครั้งแรกโดยสเวลล์ (Swales) ในปี ค.ศ. 1981 แต่เนื่องจากเกิดปัญหาในการวิเคราะห์ สเวลล์จึงได้ปรับเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในปี ค.ศ. 1990 (Swales, 1990)

อรรถภาควิเคราะห์ของสเวลล์ (Swales, 1990 อ้างถึงใน บุษบา กนกศิลป์ธรรม, 2550, น. 176–179) มีเป้าหมายเบื้องต้นคือการพิจารณาวัตถุประสงค์ในการสื่อสารด้วยบทโดยจำแนก “หน่วยทางสัมพันธสาร” (discourse units) ออกเป็น “อรรถภาค” (move) ซึ่งหมายถึงข้อความที่แสดงหน้าที่ในการสื่อสารที่มีลักษณะเฉพาะ แต่ละอรรถภาคนั้นไม่เพียงแสดงวัตถุประสงค์ของอรรถภาคนั้นๆ แต่ยังมีความสัมพันธ์ต่อบทประสงค์โดยรวมของบทด้วย แต่ละอรรถภาคอาจประกอบด้วยบทที่ย่อยกว่าเรียกว่า “อนุวัจน์” (steps)

สเวลส์ได้เสนอต้นแบบโครงสร้างบทนำของบทความวิจัย เรียกว่า CARS (Create a Research Space) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักวิชาการที่ไม่ได้มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่สามารถตีพิมพ์บทความของตนเป็นภาษาอังกฤษในวารสารที่เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการได้ ต้นแบบ CARS นี้ สเวลส์ได้มาจากการศึกษาบทนำของบทความวิจัยจำนวน 48 บทความในสาขาวิชาต่างๆ ครอบคลุมทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

อย่างไรก็ตาม ต้นแบบ CARS ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในหลากหลายประเด็น โดยเฉพาะชื่อของอรรถภาคและอนุวัจน์ ทำให้สเวลส์ (Swales, 2004) ต้องปรับปรุงต้นแบบใหม่เพื่อให้สอดคล้องและยืดหยุ่นกับบทความที่หลากหลายสาขามากขึ้น

จากงานต้นแบบ CARS ของสเวลส์ (Swales, 2004) ที่ศึกษาโครงสร้างบทนำของบทความวิจัยนั้นทำให้เกิดการศึกษาในส่วนอื่นๆ ของบทความวิจัยต่อมา ซึ่งจะเอื้อประโยชน์อย่างมากให้กับนักวิชาการที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ แต่ต้องการนำเสนอผลงานของตนเป็นภาษาอังกฤษในระดับสากล โดยจะทำให้ นักวิชาการรู้จักโครงสร้างตัวบทงานเขียนที่เป็นที่นิยมหรือเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ และสามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการเขียนงานของตนเองได้

หลังจากที่สเวลส์ได้นำเสนอแนวคิดอรรถภาควิเคราะห์ (move analysis) และต้นแบบโครงสร้างบทนำของบทความวิจัยหรือ CARS ไว้ มีผู้ที่สนใจนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับงานวิชาการประเภทอื่นๆ หรือส่วนประกอบอื่นๆ ของบทความเป็นจำนวนมาก เช่น Al-Ali (2006) ศึกษาโครงสร้างกิตติกรรมประกาศในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษของชาวอาหรับที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ การศึกษาของ Al-Ali สรุปอรรถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ ได้ ดังนี้

อรรถภาคที่ 1 อรรถภาคสะท้อนคุณค่าของงาน (reflecting Move)

อรรถภาคที่ 2 อรรถภาคการขอบคุณ (thanking Move)

ประกอบด้วย 6 อนุวัจน์ คือ

อนุวัจน์ที่ 1 การขอบคุณพระเจ้าอัลเลาะห์ (thanking Allah)

อนุวัจน์ที่ 2 การเกริ่นนำถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง (presenting participants)

- อนุวัจน์ที่ 3 การขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาและนักวิชาการอื่นๆ (thanking supervisor (s) and other academics)
- อนุวัจน์ที่ 4 การขอบคุณในการเข้าถึงข้อมูล ความช่วยเหลืองานเสมียน และงานเทคนิค (thanking for data access and clerical and technical support)
- อนุวัจน์ที่ 5 การขอบคุณการสนับสนุนทางการเงิน (thanking for financial support)
- อนุวัจน์ที่ 6 การขอบคุณการสนับสนุนทางจิตใจ (thanking for moral support)

อรรถภาคที่ 3 อรรถภาคการแถลงสาร (announcing move)

ประกอบด้วย 2 อนุวัจน์ คือ

- อนุวัจน์ที่ 1 การแสดงความรับผิดชอบ (accepting responsibility)
- อนุวัจน์ที่ 2 การอุทิสวิทยานิพนธ์ (delegating the thesis)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะประยุกต์แนวคิดอรรถภาควิเคราะห์มาใช้ศึกษาคำนิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* เนื่องจากเป็นนวนิยายที่มีผู้เขียนคำนิยมเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นตัวอย่างงานเขียนที่สามารถแสดงให้เห็นกลวิธีการเขียนคำนิยมในลักษณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำนิยมจาก นวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ของพนมเทียน จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ปี พ.ศ. 2544 ภาคหนึ่งและภาคสองรวม 48 เล่มจบ ซึ่งปรากฏคำนิยมทั้งสิ้น 47 ฉบับจากผู้เขียน 47 คน สำหรับการวิเคราะห์อรรถภาคและอนุวัจน์ที่ประกอบขึ้นมาเป็นโครงสร้างของคำนิยมนั้น ผู้วิจัยได้ปรับจากแนวคิดของสเวลล์ (Swales, 1990, 2004) และประยุกต์แนวคิดอรรถภาควิเคราะห์จากงานวิจัยของบุษบา กนกศิลป์ธรรม (2549) และบทความของธีระ รุ่งธีระ (2553)

โครงสร้างค่านิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา

จากการศึกษาค่านิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา จำนวน 47 ฉบับ โดยใช้แนวคิดอัตถภาควิเคราะห์ ผลการศึกษาเป็นดังนี้

ค่านิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาประกอบด้วย 5 อัตถภาค ได้แก่

1. อัตถภาคการแถลงสารประกอบด้วย 5 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน อนุวัจน์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนค่านิยม อนุวัจน์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง และอนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน

2. อัตถภาคการชื่นชมประกอบด้วย 3 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การชื่นชมเรื่อง อนุวัจน์การชื่นชมผู้แต่ง และอนุวัจน์การชื่นชมสำนักพิมพ์

3. อัตถภาคการขอบคุณประกอบด้วย 2 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์และอนุวัจน์การขอบคุณผู้แต่ง

4. อัตถภาคการอวยพรประกอบด้วย 2 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การอวยพรสำนักพิมพ์และอนุวัจน์การอวยพรผู้แต่ง

5. อัตถภาคการเชิญชวน

อัตถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ ที่ปรากฏในค่านิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การปรากฏอัตถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ ในคำนิยมในนวนิยายเรื่อง
เพชรพระอุมา

อัตถภาคและอนุวัจน์ที่ปรากฏ	จำนวนคำนิยม ที่ปรากฏ	ร้อยละ
อัตถภาคการแถลงสาร	37	78.72
อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย	10	21.28
อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน	13	27.66
อนุวัจน์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่าน หรือเขียนคำนิยม	29	61.70
อนุวัจน์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง	3	6.38
อนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่คุณผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน	15	31.91
อัตถภาคการชื่นชม	45	95.74
อนุวัจน์การชื่นชมเรื่อง	35	74.47
อนุวัจน์การชื่นชมผู้แต่ง	24	51.06
อนุวัจน์การชื่นชมสำนักพิมพ์	2	4.26
อัตถภาคการขอบคุณ	8	17.02
อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์	6	12.77
อนุวัจน์การขอบคุณผู้แต่ง	2	4.26
อัตถภาคการอวยพร	11	23.40
อนุวัจน์การอวยพรสำนักพิมพ์	7	14.89
อนุวัจน์การอวยพรผู้แต่ง	2	4.26
อัตถภาคการเชิญชวน	8	17.02

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าค่านิยมในนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* ซึ่งประกอบไปด้วย 5 อรรถภูคานั้น อรรถภูคการแถลงสารและอรรถภูคการชื่นชม ถือเป็นอรรถภูคหลัก โดยอรรถภูคการแถลงสาร ปรากฏความถี่ 37 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.72 อรรถภูคการชื่นชม ปรากฏความถี่ 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.74 ส่วนอรรถภูคการขอบคุณ อรรถภูคการอวยพร และอรรถภูคการเชิญชวนจัดเป็นอรรถภูคเสริม โดยอรรถภูคขอบคุณและอรรถภูคการเชิญชวน ปรากฏความถี่เท่ากันคือ 8 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 17.02 ส่วนอรรถภูคการอวยพร ปรากฏความถี่ 11 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 23.40

ในระดับอนุวัจน์ อรรถภูคการแถลงสารซึ่งประกอบด้วย 5 อนุวัจน์นั้น อนุวัจน์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนค่านิยมถือเป็นอนุวัจน์บังคับ เนื่องจากปรากฏในค่านิยม 29 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 61.70 ส่วนอนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย ปรากฏความถี่ 10 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.28 อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน ปรากฏความถี่ 13 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 27.66 อนุวัจน์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง ปรากฏความถี่ 3 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 6.38 และอนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน ปรากฏความถี่ 15 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 31.91 จัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับ

อรรถภูคการชื่นชมประกอบด้วย 3 อนุวัจน์ คือ อนุวัจน์การชื่นชมเรื่อง ซึ่งเป็นอนุวัจน์บังคับ โดยปรากฏความถี่ 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.47 ส่วน อนุวัจน์การชื่นชมผู้แต่งและอนุวัจน์การชื่นชมสำนักพิมพ์จัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับ โดยอนุวัจน์การชื่นชมผู้แต่ง ปรากฏความถี่ 24 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 51.06 ส่วน อนุวัจน์การชื่นชมสำนักพิมพ์ ปรากฏความถี่ 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.26

อรรถภูคการขอบคุณประกอบด้วย 2 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์ ปรากฏความถี่ 6 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 12.77 และอนุวัจน์การขอบคุณผู้แต่ง ปรากฏความถี่ 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.26 ทั้ง 2 อนุวัจน์จัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับ

อรรถภูคการอวยพรประกอบด้วย 2 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การอวยพรสำนักพิมพ์ ปรากฏความถี่ 7 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 14.89 และอนุวัจน์การอวยพร

ผู้แต่ง ปรากฏความถี่ 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.26 ทั้งนี้ทั้ง 2 อนุวัจน์จัดเป็น อนุวัจน์ไม่บังคับ สำหรับอัตถภาคการเชิญชวนนั้นมีเพียงอนุวัจน์เดียวจึงไม่ได้แยก ออกเป็นอนุวัจน์ต่างหาก

จากการปรากฏอัตถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุป โครงสร้างค่านิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*เป็นดังนี้

1. อัตถภาคการแถลงสาร (อัตถภาคหลัก)
 - 1.1 อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย
 - 1.2 อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน
 - 1.3 อนุวัจน์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนค่านิยม
 - 1.4 อนุวัจน์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง
 - 1.5 อนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน
2. อัตถภาคการชื่นชม (อัตถภาคหลัก)
 - 2.1 อนุวัจน์การชื่นชมเรื่อง
 - 2.2 อนุวัจน์การชื่นชมผู้แต่ง
 - 2.3 อนุวัจน์การชื่นชมสำนักพิมพ์
3. อัตถภาคการขอบคุณ (อัตถภาคเสริม)
 - 3.1 อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์
 - 3.2 อนุวัจน์การขอบคุณผู้แต่ง
4. อัตถภาคการอวยพร (อัตถภาคเสริม)
 - 4.1 อนุวัจน์การอวยพรสำนักพิมพ์
 - 4.2 อนุวัจน์การอวยพรผู้แต่ง
5. อัตถภาคการเชิญชวน (อัตถภาคเสริม)

ทั้งนี้การเรียงตัวของอัตถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ นั้นมีลำดับการปรากฏที่ไม่แน่นอน กล่าวคือ อัตถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ สามารถเกิดสลับตำแหน่งกันได้

อัตถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ ที่ปรากฏในค่านิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. อรรถภาคการแถลงสาร

อรรถภาคการแถลงสาร เป็นอรรถภาคที่แสดงข้อมูลในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* รวมถึงข้อมูลที่คุณเขียนค่านิยมมีความเกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* เช่น สาเหตุที่ทำให้ผู้เขียนค่านิยมได้อ่านนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนค่านิยม การบอกเล่าประสบการณ์ที่มีร่วมกับเนื้อเรื่อง เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการกล่าวถึงสิ่งที่คุณอ่านจะได้รับจากการอ่านนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ด้วย

อรรถภาคการแถลงสารนี้ปรากฏความถี่ 37 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.72 จัดเป็นอรรถภาคหลักที่ปรากฏในค่านิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

ในระดับอนุวัจน์ อรรถภาคการแถลงสารประกอบด้วย 5 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน อนุวัจน์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนค่านิยม อนุวัจน์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง และอนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่คุณอ่านจะได้รับจากการอ่าน ดังนี้

1.1 อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย

อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

คนที่อยู่ในวงวรรณกรรมคงไม่มีใครที่ไม่รู้จักพนมเทียน หรือคงได้ยินนามปากกาพนมเทียน จนลืมนไปแล้วว่าชื่อจริง ๆ ของพนมเทียนคือ นายฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ พนมเทียนได้สร้างผลงานวรรณกรรมไว้มากมาย ทั้งจินตนิยาย อาชญานิยาย และแนวอื่นๆ อีกมาก ที่โด่งดังเมื่อหลายสิบปีก่อน เช่น เล็บครุฑ คิวราตรี และ*เพชรพระอุมา* เป็นต้น

(อิงอร สุพันธุ์วณิช เล่ม 38)

... ผู้เขียนบอกว่าเริ่มเขียนเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2507 จบภาคแรกเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2518 ใช้เวลาในการเขียน 10 ปี 4 เดือน 1 วัน เริ่มต้นภาคสองเมื่อใดไม่ปรากฏ เสร็จสมบูรณ์เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2533 เวลา 02.45 นาฬิกา รวมตั้งแต่ต้นจนจบใช้เวลาในการเขียน 25 ปี 7 เดือน 3 วัน และเป็นหนังสือนวนิยายที่มีความยาวมากที่สุดเรื่องหนึ่ง โดยมีการพิมพ์เป็นหนังสือขนาดปกอกเกิดบุ๊คประมาณ 400 หน้าต่อเล่ม ถึง 48 เล่ม

(เมธา ธรรมพนิชวัฒน์ เล่ม 35)

อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย ปรากฏความถี่ 10 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.28 จัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

1.2 อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน

อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน เป็นการเล่าสาเหตุที่ทำให้ผู้เขียนคำนิยมได้อ่านนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*จนกลายเป็นความประทับใจทำให้ติดตามอ่านนวนิยายเรื่องนี้จนจบ ดังตัวอย่าง

เมื่อห้าปีที่แล้วผมไปเที่ยวชมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่จัดขึ้นที่ข้าง ๆ กระทรวงศึกษาธิการ พบกับคุณวิมล ศิริไพบุลย์ (ทมยันตี) ซึ่งเป็นเพื่อนฝูงกัน และผมเป็นแฟนหนังสือเขาเกือบทุกเล่ม (บางเล่มที่ไม่ได้อ่านเพราะไม่รู้ว่ามีอยู่) เห็นเขากำลังเซ็นหนังสือให้กับแฟน ๆ ที่ไปซื้อดูซุลมุนวุ่นวาย เมื่อเขาเหลือบเห็นผมเข้าก็ไวยวายเป็นตามประสาที่คุ้นเคยกันมาพร้อมทั้งยึดเยียดหนังสือที่เขาเขียนให้มาหลายเล่ม แถมยังยกชุด “*เพชรพระอุมา*” ใส่กระเป๋าอย่างดีมาให้อีก 1 ชุด

(มีชัย ฤชุพันธุ์ เล่ม 2)

ผมเริ่มได้ยืมและรู้จัก*เพชรพระอุมา*เป็นครั้งแรกก็ตอนประมาณปี 2520 ครั้งแรกจากร้านขายหนังสือเก่าที่มักจะมีหนังสือมากมายหลายชนิดวางขาย และเริ่มรู้จักดีมากขึ้นก็ตอนที่ผมได้รับหนังสือชุด*เพชรพระอุมา*ฉบับสมบูรณ์ (48 เล่ม) ปกแข็งจากพี่ชายใจดีคนหนึ่งเป็นของขวัญ

(สันติสุข พรหมศิริ เล่ม 36)

อนุวิจารณ์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่านปรากฏความถี่ 13 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 27.66 จัดเป็นอนุวิจารณ์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

1.3 อนุวิจารณ์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนคำนิยม

อนุวิจารณ์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนคำนิยม เป็นการกล่าวแสดงความรู้สึกของผู้เขียนคำนิยมเมื่อได้อ่านนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*หรือเมื่อได้รับเกียรติให้เขียนคำนิยมให้กับนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ดังตัวอย่าง

เมื่อได้อ่าน*เพชรพระอุมา*เป็นครั้งแรก ผมมีความรู้สึกเหมือนกับท่านผู้อ่านคนอื่น ๆ คือ วาดไม่ลง และไม่ว่าจะจัดทำอ่านอย่างไร ก็ยังไม่สามารถหยุดความปรารถนาที่จะติดตามเรื่องราวตอนต่อ ๆ ไปให้จบได้

(สมศักดิ์ ประกอบแสงสวย เล่ม 16)

ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรมให้เขียนบทความคำนิยมเพื่อนำลงในหนังสือ “*เพชรพระอุมา*” ซึ่งเป็นหนังสือยอดนิยมและถือได้ว่าเป็นอภิมหาอมตะนวนิยายไทยเรื่องหนึ่ง

(เมธา ธรรมพนิชวัฒน์ เล่ม 35)

อนุวิจารณ์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนคำนิยมถือเป็นอนุวิจารณ์บังคับ ปรากฏในคำนิยม 29 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 61.70

1.4 อนุวิจารณ์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง

อนุวิจารณ์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง เป็นการกล่าวถึงประสบการณ์ของผู้เขียนคำนิยมที่เชื่อมโยงกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ดังตัวอย่าง

ผมมีโอกาสอ่านวรรณกรรมของพนมเทียนในเวลาเดียวกับที่ผมได้มีโอกาสใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับป่า สิ่งที่พนมเทียนถ่ายทอดผ่านตัวหนังสือของเขาแทบจะเรียกได้ว่ามีได้มีส่วนเกินเลยจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น หากแต่ว่าพนมเทียนสามารถเพิ่มสีสัน เพิ่มรสชาติของวรรณกรรมของเขาได้อย่างลงตัว

(เสนาะ เทียนทอง เล่ม 3)

“ซีพ ชูชัย” ได้มีอิทธิพลต่อผมมากเพียงใดจนทำให้ผมต้องไปทำงานในหน่วยสืบราชการลับของไทย “รพินทร์ ไพรวลัย” ก็มีอิทธิพลต่อความรักป่า รักธรรมชาติ รักการผจญภัยของผมมากขึ้นจนถึงทุกวันนี้... เมื่อผมมีเวลาว่างจะหาโอกาสไปเดินป่า สำรวจน้ำตก และตามหารอยสัตว์ป่า

(ปองพล อติเรกสาร เล่ม 5)

อนุวิจารณ์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง ปราบกฏความถี่ 3 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 6.38 จัดเป็นอนุวิจารณ์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

1.5 อนุวิจารณ์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน

อนุวิจารณ์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน เป็นการกล่าวถึงข้อคิด ประโยชน์ หรือความรู้เรื่องต่าง ๆ และสิ่งดี ๆ ที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ดังตัวอย่าง

ที่สำคัญ สิ่งที่ผู้อ่านได้รับจากงานเขียนของพนมเทียน นอกจากความตื่นเต้น สนุกสนานแล้วก็คือ ได้รับรู้ถึงจิตวิญญาณความเป็นป่าซึ่งยากนักที่ผู้ที่มีชีวิตสัมผัสอยู่กับป่าจริง ๆ จะได้รับ ซึ่งนับได้ว่า วรรณกรรมของพนมเทียนเป็นเส้นทางด่วนที่ผู้อ่านจะได้ใช้ย่นย่อเวลา ย่นย่อระยะทางในการติดต่อสัมผัสกับความเป็นป่าและธรรมชาติของมัน โดยที่ไม่ต้องไปสัมผัสกับความเป็นป่าจริง ๆ ซึ่งนับวันจะหายากขึ้นด้วยตนเอง

(เสนาะ เทียนทอง เล่ม 3)

... นอกจากนั้น คุณค่าอีกสิ่งหนึ่งของ “เพชรพระอุมา” คือการแทรกความรู้รอบตัวในหลายด้าน เป็นวิทยาทานให้กับผู้อ่าน ปรัชญาของการดำรงชีวิตของสัตว์โลกไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ป่า เช่น “จรรยาพราน” คุณสมบัติของความเป็นผู้นำกลุ่ม ตลอดจนความรักความซื่อสัตย์ต่อคนรักและมิตรสหาย

(ปองพล อติเรกสาร เล่ม 5)

อนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน ปรากฏความถี่ 15 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 31.91 จัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา

2. อรรถภาคการชื่นชม

อรรถภาคการชื่นชม เป็นอรรถภาคที่กล่าวแสดงความสรรเสริญ ชื่นชม ยินดี ยกย่องนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา ความสามารถของผู้แต่ง รวมถึงสำนักพิมพ์ในฐานะที่ได้จัดพิมพ์นวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาขึ้น

อรรถภาคการชื่นชมนี้ถือเป็นอรรถภาคหลัก เนื่องจากปรากฏในความถี่สูง โดยปรากฏความถี่ 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.74

ในระดับอนุวัจน์อรรถภาคการชื่นชมประกอบด้วย 3 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การชื่นชมเรื่อง อนุวัจน์การชื่นชมผู้แต่ง และอนุวัจน์การชื่นชมสำนักพิมพ์ ดังนี้

2.1 อนุวัจน์การชื่นชมเรื่อง

อนุวัจน์การชื่นชมเรื่อง เป็นการเขียนแสดงความชื่นชมนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาในประเด็นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อเรื่อง การวางโครงเรื่อง กลวิธีการแต่ง การสร้างตัวละคร รวมถึงการใช้ภาษา ดังนี้

การเขียนคำนิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาจะมีการเขียนยกย่องชื่นชมนวนิยายเรื่องดังกล่าวในภาพรวม เพื่อแสดงให้เห็นว่านวนิยายเรื่องนี้มีความโดดเด่น น่าสนใจ อาทิ

เท่าที่กล่าวมาทั้งหมด คงเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า เพชรพระอุมา ของ พนมเทียน มีความยิ่งใหญ่ สมควรยกย่องว่าเป็น มหากาพย์ร้อยแก้ว

(รินฤทัย สัจจพันธุ์ เล่ม 8)

นอกจากจะมีการยกย่องชื่นชมภาพรวมของเรื่องแล้ว ในคำนิยามยังมีการกล่าวชื่นชมองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่อง อาทิ เนื้อเรื่อง การวางโครงเรื่อง กลวิธีการแต่ง การสร้างตัวละคร รวมถึงการใช้ภาษาอีกด้วย ดังตัวอย่าง

...ไม่ว่าจะเป็นตัวละครต่างๆ ตั้งแต่ตัวเอกของเรื่อง กล่าวคือ รพินทร์ ไพรวลัย แกงชาย หรือหมอดาริน ทำให้มีแง่คิดและมุมมองในอารมณ์ที่โลดแล่นของตัวละครได้ หรือบรรยากาศในการล่องไพรที่คงยากที่จะหาได้ในยุคของปัจจุบัน

(สุประดิษฐ์ หุตะสิงห์ เล่ม 6)

เสน่ห์ของ “เพชรพระอุมา” อยู่ที่การดำเนินเรื่องที่เข้มข้น ตื่นเต้นเร้าใจ ชวนให้ติดตามการเดินทางเข้าไปในดินแดนที่ไม่มีใครกล้าก้าวเข้าไป การผจญภัยกับสิ่งสสารลึกลับและภัยอันตรายต่างๆ นานาเป็นชีวิตที่ถูกผู้ชายไฝ่ฝัน

(สุรศักดิ์ สุทธารมณ เล่ม 22)

อนุวิจารณ์การชื่นชมเรื่องปรากฏความถี่ 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.47 จัดเป็นอนุวิจารณ์บังคับในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา

2.2 อนุวิจารณ์การชื่นชมผู้แต่ง

อนุวิจารณ์การชื่นชมผู้แต่ง เป็นการกล่าวชื่นชมความสามารถของผู้แต่งที่สามารถสร้างสรรค์เรื่องได้น่าประทับใจ ดังตัวอย่าง

ขอร่วมกล่าวคำสดุดี ชื่นชมและปิติ แต่คุณพนมเทียนที่ได้มอบมรดกทางความคิดขึ้นสำคัญไว้ให้แก่ลูกหลานไทย

(สมศักดิ์ ประกอบแสงสวย เล่ม 16)

... คุณพนมเทียนเป็นนักเขียนนิยายที่ยิ่งใหญ่ ที่น่าอัศจรรย์คนหนึ่งของเมืองไทยที่สามารถสร้างสรรค์เพชรพระอุมาให้เป็นนวนิยายที่ยาวที่สุดและมีผู้อ่านพลัดพลินมาถึงเกือบสี่ทศวรรษ

(สวัสดิ์ ศรีลัมพ์ เล่ม 17)

อนุวิจารณ์การชื่นชมผู้แต่งปรากฏความถี่ 24 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 51.06 จัดเป็นอนุวิจารณ์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

2.3 อนุวิจารณ์การชื่นชมสำนักพิมพ์

อนุวิจารณ์การชื่นชมสำนักพิมพ์ เป็นการกล่าวชื่นชม ยินดีต่อสำนักพิมพ์ที่ได้จัดพิมพ์ นวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*ขึ้น ดังตัวอย่าง

ขอแสดงความยินดีกับสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ที่ได้จัดพิมพ์ “*เพชรพระอุมา*” ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านรุ่นเยาว์กับผู้อ่านรุ่นเก่าได้มีการปรับความรู้สึกร่วมกัน เมื่อได้อ่านนวนิยายชุดนี้แล้ว

(ชอบ กรประดิษฐ์ เล่ม 19)

ผมจึงรู้สึกมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ได้นำ “*เพชรพระอุมา*” มาจัดพิมพ์ใหม่ในโอกาสครบรอบ 70 ปี ของคุณพนมเทียน และครบรอบ 37 ปี ของนวนิยาย “*เพชรพระอุมา*”...

(ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร เล่ม 41)

อนุวิจารณ์การชื่นชมสำนักพิมพ์ปรากฏความถี่ 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.26 จัดเป็นอนุวิจารณ์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

3 อรรถภาคการขอบคุณ

อรรถภาคการขอบคุณ เป็นอรรถภาคที่กล่าวแสดงการขอบคุณหรือให้เกียรติบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

อรรถภาคการขอบคุณนี้จัดเป็นอรรถภาคเสริมในคำนิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* โดยปรากฏความถี่ 8 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 17.02

ในระดับอนุวิจารณ์อรรถภาคการขอบคุณประกอบด้วย 2 อนุวิจารณ์ ได้แก่ อนุวิจารณ์การขอบคุณสำนักพิมพ์และอนุวิจารณ์การขอบคุณผู้แต่ง ดังนี้

3.1 อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์

อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์ เป็นการกล่าวขอบคุณสำนักพิมพ์ ทั้งในฐานะที่เป็นผู้จัดพิมพ์นวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ในขณะที่เดียวกันก็มีการกล่าวขอบคุณสำนักพิมพ์ในฐานะที่ให้เกียรติผู้เขียนค่านิยมโดยการให้โอกาสเป็นหนึ่งในผู้เขียนค่านิยมให้กับนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ดังตัวอย่าง

ผมต้องขอขอบคุณสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ที่ได้ให้เกียรติผมโดยขอให้ผมเขียนบทความเกี่ยวกับ*เพชรพระอุมา*เพื่อลงพิมพ์ในหนังสือ*เพชรพระอุมา*ที่กำลังจัดพิมพ์ขึ้นใหม่ เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสครบ 70 ปี ของพนมเทียน และครบรอบ 37 ปี ของนวนิยายชุด*เพชรพระอุมา*

(ปองพล อติเรกสาร เล่ม 5)

ขอบคุณสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ที่เห็นคุณค่าของผลงานชิ้นนี้และนำมาจัดพิมพ์ใหม่ เพื่อให้คนรุ่นใหม่มีโอกาสได้สัมผัสนวนิยายที่ยิ่งใหญ่นี้เช่นเดียวกับที่คนรุ่นก่อนได้เคยสัมผัสมาแล้ว

(ระพีพันธ์ นิตยวรรณนะ เล่ม 20)

อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์ ปรากฏความถี่ 6 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 12.77 จัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

3.2 อนุวัจน์การขอบคุณผู้แต่ง

อนุวัจน์การขอบคุณผู้แต่ง เป็นการกล่าวขอบคุณผู้แต่งที่ได้สร้างสรรค์ผลงานที่ดีและมีคุณค่าให้แก่วงวรรณกรรม ดังตัวอย่าง

ผมขอขอบคุณท่านผู้ประพันธ์ คือ พนมเทียน ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีสาระและบันเทิงอันเป็นอมตะ

(ระพีพันธ์ นิตยวรรณนะ เล่ม 20)

ขอบคุณคุณพนมเทียนที่ท่านอุทิศสละเวลาเดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลไปเรียนถึงประเทศอินเดียจนจบปริญญาคณะอักษรศาสตร์ (Arts) วิชาเอกสันสกฤต จากมหาวิทยาลัยบอมเบย์ และใช้เวลาเกือบ 30 ปี เพื่อสร้างสรรค์นวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* ให้เราได้อ่านกัน

(น้ำทิพย์ อ่อนชด เล่ม 48)

อนุวิจารณ์การขอบคุณผู้แต่ง ปรากฏความถี่ 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.26 จัดเป็นอนุวิจารณ์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา*

4. อรรถภาคการอวยพร

อรรถภาคการอวยพร เป็นอรรถภาคที่กล่าวอวยพรแก่บุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา*

อรรถภาคการอวยพรนี้จัดเป็นอรรถภาคเสริมในคำนิยมในนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* โดยปรากฏความถี่ 11 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 23.40

อรรถภาคการอวยพรซึ่งประกอบด้วย 2 อนุวิจารณ์ ได้แก่อนุวิจารณ์การอวยพรสำนักพิมพ์และอนุวิจารณ์การอวยพรผู้แต่ง ดังนี้

4.1 อนุวิจารณ์การอวยพรสำนักพิมพ์

อนุวิจารณ์การอวยพรสำนักพิมพ์ เป็นการกล่าวอวยพรให้หนังสือหรือสำนักพิมพ์ ในฐานะผู้จัดพิมพ์นวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* นั้นประสบความสำเร็จ ดังตัวอย่าง

ขออวยพรให้หนังสือ “*เพชรพระอุมา*” ที่สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม จัดพิมพ์ขึ้นใหม่นี้ จงประสบความสำเร็จสมความปรารถนาทุกประการ...

(สมศักดิ์ ทินกร ณ อยุธยา เล่ม 18)

ผมขออวยพรให้การจัดพิมพ์บทประพันธ์ “*เพชรพระอุมา*” ฉบับสมบูรณ์แบบประสบความสำเร็จสมความมุ่งหมายของสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม...

(อาทิตย์ อุไรรัตน์ เล่ม 28)

อนุวิจารณ์การอวยพรสำนักพิมพ์ ปรากฏความถี่ 7 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 14.89 จัดเป็นอนุวิจารณ์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

4.2 อนุวิจารณ์การอวยพรผู้แต่ง

อนุวิจารณ์การอวยพรผู้แต่ง เป็นการกล่าวอวยพรให้แก่ผู้แต่ง ซึ่งในที่นี้คือการอวยพรพนมเทียน หรือฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ

เนื่องจากการจัดพิมพ์นวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*ของสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ในครั้งนี้ตรงกับการครบรอบอายุ 70 ปี ของพนมเทียน ดังนั้นในการเขียนคำนิยมในนวนิยาย*เพชรพระอุมา*ครั้งนี้ นอกจากจะอวยพรให้ผู้แต่งประสบความสำเร็จแล้วยังมีการอวยพรให้ผู้แต่งมีความสุขกายสุขใจอีกด้วย ดังตัวอย่าง

ในวาระที่พี่ “พนมเทียน” เจริญอายุครบ 70 ปี ในวันที่ 23 พฤศจิกายน 2544 นี้ ผมในฐานะแฟนหนังสือของพี่มาตั้งแต่เล็กแต่น้อย และในฐานะนักเขียนรุ่นน้องที่ได้รับความเมตตาจากพี่มาโดยตลอด คงจะไม่มีของขวัญใดที่มีค่าพอเพียงจะมากرابพี่ได้ นอกจากจะขอกล่าวด้วยความมั่นใจว่า สิ่งดีๆ ที่พี่ได้ให้แก่ผู้อ่านมาเนิ่นนานกว่า 5 ทศวรรษ ทั้งความรื่นรมย์ แก่คิด และความเชื่อมั่นในมนุษยธรรม สันติภาพ และภราดรภาพ จะเป็นพลังอันบริสุทธิ์ที่ดลบันดาลให้พี่ประสบแต่ความสุขกายสบายใจและอยู่เป็นศรีสง่าแก่วงการนักเขียนไทยไปตราบนานแสนนาน

(ประภัสสร เสวิกุล เล่ม 11)

ในโอกาสที่พนมเทียนจะมีอายุครบ 70 ปี ดิฉันใคร่ขอให้ท่านมีอายุยาวนานเพื่อจะเขียนเรื่องสนุกสนานชวนติดตามอย่างเช่น *เพชรพระอุมา* นี้ไปนานๆ

(อิงอร สุพันธุ์วณิช เล่ม 38)

อนุวิจารณ์การอวยพรผู้แต่ง ปรากฏความถี่ 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.26 จัดเป็นอนุวิจารณ์ไม่บังคับในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

5. อรรถภาคการเชิญชวน

อรรถภาคการเชิญชวน เป็นอรรถภาคที่กล่าวเชิญชวนให้ผู้อ่านได้อ่านนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ดังตัวอย่าง

... สำหรับผู้ไม่เคยอ่าน*เพชรพระอุมา*ถึงเวลาแล้วที่ท่านควรจะอ่านและมีไว้เป็นชุดหนังสือประจำบ้าน เพื่อให้ญาติมิตรและบุตรหลานได้ชื่นชมเรื่องราว

(อาทิตย์ อุไรรัตน์ เล่ม 28)

ลองอ่าน*เพชรพระอุมา*ดูสักครั้ง คุณจะรู้สึกแบบเดียวกับผม คุณจะลืมโรงภาพยนตร์ชั้นเยี่ยม คุณจะลืมชุด Home Theater หรือ T.V. จอักษ์ของคุณไปชั่วคราวเลยทีเดียว

(วรรณะ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา เล่ม 43)

อรรถภาคการเชิญชวน ปรากฏความถี่ 8 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 17.02 จัดเป็นอรรถภาคเสริมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ดังตัวอย่าง

ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากค่านิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*

การศึกษาค่านิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* จำนวน 47 ฉบับสะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของไทยประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1. วัฒนธรรมการแสดงความยินดีและการอวยพรในสังคมไทย และ 2. วัฒนธรรมการขอบคุณในสังคมไทย ดังนี้

1. วัฒนธรรมการแสดงความชื่นชมยินดีและการอวยพรในสังคมไทย

การแสดงความยินดีและอวยพรเป็นวิถีปฏิบัติประการหนึ่งในสังคมที่เป็นการแสดงความชื่นชม ยินดี และส่งความปรารถนาดีให้แก่กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโอกาสที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้สร้างสรรค้งานจนประสบความสำเร็จ

ในการเขียนค่านิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา*นี้ ผู้เขียนค่านิยมได้กล่าวแสดงความชื่นชมยินดีที่พนมเทียนประสบความสำเร็จในการเขียนนวนิยายเรื่องนี้

การเขียนแสดงความชื่นชมจะมีการใช้กลุ่มคำที่หลากหลายเพื่อแสดงความพิเศษ ความยอดเยี่ยมของเรื่อง อาทิ

“เพชรพระอุมาจึงเป็นที่สุดของพนมเทียน”

“เพชรพระอุมา ของ พนมเทียนมีความยิ่งใหญ่ สมควรยกย่องว่าเป็นมหากาพย์ร้อยแก้ว”

“นับเป็นสิ่งมหัศจรรย์ในวงการนักเขียนของนวนิยายไทย”

“เป็นยอดเพชรมงกุฎน่าน้ำมล้ำค่าที่เปล่งประกายเจิดจรัสในวงวรรณกรรม”

“เป็นทรัพย์สินทางปัญญาอันถาวรที่จะอยู่คู่วงวรรณกรรมของไทยสืบไป”

ในคำนิยมยังสะท้อนวัฒนธรรมการกล่าวอวยพรในโอกาสที่บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานหรือเนื่องในโอกาสที่บุคคลได้มีอายุครบวาระสำคัญของชีวิต โดยพบการอวยพรให้สำนักพิมพ์ให้ประสบความสำเร็จในการจัดพิมพ์ เช่น

“ขออวยพรให้หนังสือเพชรพระอุมาที่สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรมจัดพิมพ์ขึ้นมาครั้งนี้ประสบความสำเร็จสมความปรารถนาทุกประการ”

“ขออวยพรให้การจัดพิมพ์บทประพันธ์เพชรพระอุมา ฉบับสมบูรณ์แบบประสบความสำเร็จสมความมุ่งหมาย”

นอกจากนี้การจัดพิมพ์นวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาในปี พ.ศ. 2544 นี้ตรงกับปีที่ผู้แต่งมีอายุครบ 70 ปี ผู้เขียนคำนิยมจึงได้กล่าวอวยพรผู้แต่งให้มีความสุข อาทิ “...จะเป็นพลังอันบริสุทธิ์ที่ดลบันดาลให้พี่ประสบแต่ความสุขกายสบายใจและอยู่เป็นศรีสง่าแก่วงการนักเขียนไทยไปตราบนานแสนนาน”

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าในสังคมไทยจะมีการกล่าวชื่นชมยินดีและอวยพรกันในโอกาสพิเศษ เช่น โอกาสในการจัดพิมพ์นวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา หรือในโอกาสที่พนมเทียนซึ่งเป็นผู้แต่งนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา มีอายุครบ 70 ปี เป็นต้น นับได้ว่าวัฒนธรรมการชื่นชมยินดีและอวยพรเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญประการหนึ่งในสังคมไทยที่สะท้อนผ่านการเขียนคำนิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา

2. วัฒนธรรมการขอบคุณในสังคมไทย

การขอบคุณเป็นการกล่าวถ้อยคำแสดงความรู้สึกซาบซึ้งใจหรือเห็นคุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำที่ได้รับจากอีกฝ่ายหนึ่ง การขอบคุณเป็นเครื่องแสดงสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้รับและผู้ให้ เป็นการแสดงน้ำใจไมตรีและความรู้สึกที่ดีต่อกัน

ในการเขียนคำนิยมนั้นผู้ที่ได้รับเลือกให้เขียนคำนิยมรู้สึกเป็นเกียรติที่ตนได้มีโอกาสเขียนคำนิยมโดยได้รับเลือกเป็น 1 ใน 47 คน ที่จะได้มีโอกาสเขียนคำนิยมในวาระพิเศษคือการจัดพิมพ์นวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* เองในโอกาสครบรอบ 70 ปี ของผู้เขียน และ 37 ปี ของการแตงนวนิยาย ซึ่งเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เขียนแสดงความรู้สึกให้แก่กวีเขียนและหนังสือที่ชื่นชอบ

ทั้งนี้ในคำนิยมจะมีวิธีการเลือกคำเพื่อแสดงความขอบคุณ เช่น

“ขอบคุณสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรมที่ได้ให้เกียรติแก่ผม”

“ขอขอบคุณสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรมที่เห็นคุณค่าของผลงานนี้”

“ผมขอขอบคุณท่านผู้ประพันธ์” หรือ

“ขอขอบคุณ คุณพนมเทียน” เป็นต้น

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้เขียนคำนิยมกล่าวขอบคุณสำนักพิมพ์ที่ให้เกียรติเขียนคำนิยม ขอบคุณสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือ และขอบคุณผู้เขียนที่สร้างสรรค์นวนิยายให้ได้อ่าน กล่าวได้ว่าการขอบคุณถือเป็นวัฒนธรรมในการแสดงความสัมพันธ์รวมถึงแสดงความมีน้ำใจต่อกันของคนในสังคมไทย

คำนิยมในนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* นอกจากจะสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการแสดงความยินดีและการอวยพรในสังคมไทย ตลอดจนวัฒนธรรมการขอบคุณในสังคมไทยแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นการส่งเสริมการอ่านในสังคมไทยที่ปลูกฝังจากบุคคลในครอบครัว เริ่มจากการสร้างสิ่งแวดล้อมในครอบครัวที่พ่อและแม่มักจะเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน และปฏิบัติตนให้เห็นเป็นตัวอย่าง ดังที่ปรากฏในคำนิยม

“ดิฉันได้ชื่อว่าเป็นหนอนหนังสือมาแต่เด็ก เพราะสิ่งแวดล้อมจากคุณพ่อที่ชอบอ่านหนังสือในยามว่างตลอดเวลา”

“ความรักการอ่านก็เพราะโชคดีที่พ่อเป็นคนชอบอ่านหนังสือ มีหนังสืออยู่จำนวนมากในบ้าน”

“นิสัยรักการอ่านของดิฉันก็เป็นมรดกที่ได้รับมาจากคุณพ่อและคุณแม่ นั่นแหละ เพราะท่านทั้งสองนิยมเช่าหนังสือมาอ่าน”

นอกจากพ่อและแม่จะเป็นตัวอย่างด้านการอ่านแล้ว ยังเป็นผู้สนับสนุนให้ลูกได้อ่านหนังสือด้วย ดังเช่น “จ๋อนกับแดงคือนิยายเล่มแรกในชีวิตที่แม่แนะนำให้อ่าน” และบางครั้งพ่อคือบุคคลที่สนับสนุนด้านการเงินเพื่อให้ “ลูก” ได้มีโอกาส “อ่านหนังสือ” อาทิ “คุณพ่อจะสั่งซื้อเล็บครุฑทางไปรษณีย์ ซึ่งจะจัดส่งมาให้ทุกเดือน และพวกเราก็จะรอคอยบุรุษไปรษณีย์อย่างกระหาย” เป็นต้น

จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่เป็นต้นแบบในการอ่านหนังสือให้แก่ลูก การปฏิบัติตนด้านการอ่านของพ่อแม่ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านที่ดีแก่ลูก นอกจากนี้พ่อแม่ยังมีส่วนสนับสนุนนิสัยรักการอ่านให้แก่ลูกด้วยการแนะนำหนังสือที่เหมาะสมและเป็นผู้สนับสนุนทางการเงินที่ดี อันเป็นเครื่องยืนยันว่าครอบครัวสามารถสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาคำนิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ของพนมเทียน จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งปรากฏคำนิยมทั้งสิ้น 47 ฉบับ จากผู้เขียน 47 คน ผลการศึกษาดังนี้

โครงสร้างของคำนิยมในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* ประกอบด้วย 5 อรรถภาค คือ อรรถภาคการแถลงสาร อรรถภาคการชื่นชม อรรถภาคการขอบคุณ อรรถภาคการอวยพร และอรรถภาคการเชิญชวน โดยอรรถภาคการแถลงสารและอรรถภาคการชื่นชมมีลักษณะเป็นอรรถภาคหลัก ในขณะที่อรรถภาคการขอบคุณ อรรถภาคการอวยพร และอรรถภาคการเชิญชวนเป็นอรรถภาคเสริม

ในระดับอนุวัจน์ อรรถภาคการแถลงสารประกอบด้วย 5 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนคำนิยม อนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน อนุวัจน์การบอกเล่า

ประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง และอนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน โดยอนุวัจน์การกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนคำนิยามถือเป็นอนุวัจน์บังคับ ส่วนอนุวัจน์การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยาย อนุวัจน์การกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่าน อนุวัจน์การบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง และอนุวัจน์การกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านจัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับ

ด้านอรรถภาคการชื่นชมประกอบด้วย 3 อนุวัจน์ คือ อนุวัจน์การชื่นชมเรื่องซึ่งเป็นอนุวัจน์บังคับ อนุวัจน์การชื่นชมผู้แต่งและอนุวัจน์การชื่นชมสำนักพิมพ์ ซึ่งจัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับ อรรถภาคการขอบคุณประกอบด้วย 2 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การขอบคุณสำนักพิมพ์และอนุวัจน์การขอบคุณผู้แต่งซึ่งจัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับทั้ง 2 อนุวัจน์ เนื่องจากปรากฏในความถี่น้อย ส่วนอรรถภาคการอวยพรประกอบด้วย 2 อนุวัจน์ ได้แก่ อนุวัจน์การอวยพรสำนักพิมพ์และอนุวัจน์การอวยพรผู้แต่ง ซึ่งทั้ง 2 อนุวัจน์ก็จัดเป็นอนุวัจน์ไม่บังคับด้วยเช่นเดียวกัน เนื่องจากปรากฏในความถี่น้อย สำหรับอรรถภาคการเชิญชวนนั้นมีเพียงอนุวัจน์เดียวจึงไม่ได้แยกออกเป็นอนุวัจน์ต่างหาก

ทั้งนี้การเรียงตัวของอรรถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ นั้น มีลำดับการปรากฏที่ไม่แน่นอน กล่าวคือ อรรถภาคและอนุวัจน์ต่างๆ สามารถเกิดสลับตำแหน่งกันได้

ด้านลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำนิยามในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* พบว่าคำนิยามในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* 47 ฉบับ สะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของไทยประเด็นต่างๆ ได้แก่ วัฒนธรรมการแสดงความยินดีและการอวยพรในสังคมไทย วัฒนธรรมการขอบคุณในสังคมไทย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นการส่งเสริมการอ่านในสังคมไทยอีกด้วย

จากผลการศึกษาดังกล่าวมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ผลการศึกษาโครงสร้างของคำนิยามในนวนิยายเรื่อง*เพชรพระอุมา* จำนวน 47 ฉบับ พบว่าโครงสร้างของคำนิยามประกอบด้วย 5 อรรถภาค คือ อรรถภาคการแถลงสาร อรรถภาคการชื่นชม อรรถภาคการขอบคุณ อรรถภาคการอวยพร และอรรถภาคการเชิญชวน ทั้งนี้พบว่าอรรถภาคการแถลงสารและ อรรถภาคชื่นชมนั้นมีลักษณะเป็นอรรถภาคหลัก เนื่องจากการเขียนคำนิยามมีจุดมุ่งหมายหลักคือให้

ผู้เขียนค่านิยมได้มีโอกาสกล่าวถ้อยคำแสดงการชื่นชมหรือยกย่องต่อหนังสือหรือผู้เขียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ปรากฏอัตถภาคการชื่นชมในความถี่สูงและจัดเป็นอัตถภาคหลักในการเขียนค่านิยม โดยการชื่นชมนั้นจะเป็นการชื่นชมเรื่องทั้งในแง่ของการวางโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร การใช้ภาษา รวมถึงการชื่นชมความสามารถของผู้แต่งที่ได้สร้างสรรค์นวนิยายแนวผจญภัยขนาดยาวให้ดูสมจริง ตื่นเต้น เป็นนวนิยายที่ผู้เขียนค่านิยมทุกคนรู้สึกชื่นชมความสามารถของผู้แต่งซึ่งก็คือพนมเทียนเป็นพิเศษ

สำหรับอัตถภาคการแถลงสารซึ่งเป็นอัตถภาคหลักอีกอัตถภาคหนึ่งในการเขียนค่านิยม นั้น พบว่าการเขียนค่านิยมส่วนใหญ่ผู้เขียนค่านิยมมักจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง ข้อมูลการจัดพิมพ์ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ได้อ่านนวนิยาย กล่าวถึงความรู้สึกเมื่อได้อ่านหรือเขียนค่านิยม มีการบอกเล่าประสบการณ์ร่วมกับเนื้อเรื่อง และกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านนวนิยาย ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นการแถลงหรือแสดงข้อมูลอันจะโยงไปสู่การกล่าวชื่นชมต่อไป ทำให้อัตถภาคการแถลงสารนี้ปรากฏในความถี่สูงและจัดเป็นอัตถภาคหลักในค่านิยมเช่นเดียวกับอัตถภาคการชื่นชม

ทั้งอัตถภาคการชื่นชมและอัตถภาคการแถลงสารแสดงให้เห็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งในการเขียนค่านิยม กล่าวคือ การเขียนค่านิยมนั้นจะมาจากผู้ที่ได้อ่านเรื่องแล้วมีความรู้สึกร่วม เกิดความชื่นชม ประทับใจ จึงได้เขียนค่านิยมขึ้นเพื่อเป็นเครื่องแสดง “ความนิยม” ที่มีต่อเรื่องนั้นๆ อันเป็นการประเมินความน่าสนใจซึ่งมีผลต่อผู้อ่านค่านิยมในการตัดสินใจเลือกซื้อหนังสือเรื่องนั้น

ด้านอนุวัจน์การอวยพรผู้แต่งที่ปรากฏในอัตถภาคการอวยพรในค่านิยมของนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* นั้นจัดเป็นอนุวัจน์ที่เกิดขึ้นเป็นกรณีพิเศษ เนื่องด้วยการจัดพิมพ์นวนิยายของสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรมในปี 2544 ในครั้งนี้ เป็นการจัดพิมพ์เพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสครบ 70 ปีของผู้แต่ง จึงทำให้ผู้เขียนค่านิยมใช้โอกาสนี้เขียนอวยพรในโอกาสพิเศษดังกล่าวด้วย

สำหรับผลการศึกษาลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมที่สะท้อนจากค่านิยมในนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา* นั้น พบว่าค่านิยมในนวนิยายเรื่อง *เพชรพระอุมา*

สะท้อนลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมไทย ได้แก่ วัฒนธรรมการแสดงความชื่นชมยินดีและการอวยพรในสังคมไทย และวัฒนธรรมการขอบคุณในสังคมไทย โดยวัฒนธรรมการขอบคุณจะมีการกล่าวขอบคุณบุคคลกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวขอบคุณสำนักพิมพ์ที่ให้เกียรติเขียนคำนิยม ขอบคุณสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือ และขอบคุณผู้เขียนที่สร้างสรรค์นวนิยายให้ได้อ่าน กล่าวได้ว่าการขอบคุณถือเป็นวัฒนธรรมในการแสดงความสัมพันธ์รวมถึงแสดงความมีน้ำใจต่อกันของคนในสังคมไทย

ด้านวัฒนธรรมการแสดงความชื่นชมยินดีและการอวยพรในสังคมไทยนั้นพบว่าในสังคมไทยเมื่อมีผู้สร้างสรรค์ผลงานด้วยความวิริยะอุตสาหะเกิดเป็นผลงานที่มีคุณภาพออกสู่สังคม บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลงานเหล่านั้นจะร่วมกันแสดงความชื่นชมยินดีต่อเจ้าของผลงานและอวยพรให้ผลงานนั้นๆ ประสบผลสำเร็จเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ผลิตผลงานที่มีคุณภาพ แสดงให้เห็นภาพความมีน้ำใจเกื้อหนุนกันของคนในสังคมไทย

นอกจากนี้การเขียนคำนิยมได้แสดงให้เห็นการส่งเสริมการอ่านในสังคมไทย โดยสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่สมาชิกในครอบครัว เริ่มต้นจากการมีพ่อแม่เป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เวลาว่างเพื่อการอ่านหนังสือ รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนทางการเงินจัดซื้อหนังสือให้แก่บุตรหลานในครอบครัว ดังนั้นหากต้องการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่เยาวชนครอบครัวนับเป็นจุดเริ่มต้นในการปลูกฝังและส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าครอบครัวนั้นเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิตนั่นเอง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า “คำนิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา: การศึกษาโครงสร้างและลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม” โดยใช้ข้อมูลคำนิยมในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา จำนวน 47 ฉบับ แสดงให้เห็นโครงสร้างการเขียนคำนิยมซึ่งสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับการเขียน โดยสามารถนำไปขยายเป็นองค์ความรู้ในเรื่องกลวิธีการเขียนคำนิยม อีกทั้งการศึกษาดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นลักษณะที่สำคัญของสังคมไทยได้ด้วย

บรรณานุกรม

- ธีระ รุ่งธีระ. (2553). กิตติกรรมประกาศในวิทยานิพนธ์ภาษาฝรั่งเศสของบัณฑิตไทย: การศึกษาโครงสร้างตามแนวอัตถภาควิเคราะห์และลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม. *วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม)*, 31(2), 153–165.
- บุษบา กนกศิลป์ธรรม. (2549). รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างบทความวิจัยวิทยาสตวรรษภาษาไทยและภาษาอังกฤษ. *ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- บุษบา กนกศิลป์ธรรม. (2550). การเขียนบทความวิจัยภาษาอังกฤษ: สาขาวิชาจุลชีววิทยา. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 29(พิเศษ), 174–208.
- พนมเทียน. (2544). *เพชรพระอุมา ภาคแรก (เล่ม 1–24)*. กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม กวีป.
- พนมเทียน. (2544). *เพชรพระอุมา ภาคสมบูรณ (เล่ม 25–48)*. กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม กวีป.
- พรนภา ไทยสิทธิ. (2550). *ลีลาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย.
- วศวรรษ สบายวัน. (2557). กิตติกรรมประกาศ: บทประณามพจน์ในวิทยานิพนธ์ไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9–10(16–17), 64–84.
- Swales, J. M. (1990). *Genre Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Swales, J. M. (2004). *Research Genres*. Cambridge: Cambridge University Press.